

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

8 maart 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het kosteloos openbaar vervoer voor gehandicapten

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de zorgverzekering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 8 maart 2001

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.46 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het kosteloos openbaar vervoer voor gehandicapten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het kosteloos openbaar vervoer voor gehandicapten.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, enige tijd geleden berichtten de media dat personen met een handicap in de toekomst zullen genieten van gratis openbaar vervoer. Ik werd daarop aangesproken door tal van betrokkenen. Na enig onderzoek werd het mij duidelijk dat een definitie van personen met een handicap niet zo eenvoudig is. Ten eerste is er het Vlaams Fonds. Dat geeft zijn lijsten door aan De Lijn en De Lijn verwittigt dan de betrokkenen.

Daarnaast zijn er de mensen die vroeger tot het Fonds 81 behoorden en die nu doorgaans bij voorzieningen voor personen met een handicap aangesloten zijn. Zij worden in principe geïnformeerd door deze instellingen.

Dan zijn er nog de mensen van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Mindervaliden. Men beschikt wel over de archieven van het Rijksfonds, maar die zijn niet geautomatiseerd. Dat wil zeggen dat elke aanvrager die bij het Rijksfonds was aangesloten, moet worden nagehouden met behulp van een kaartstelsel. Dat is een omslachtige

werkwijze die een extra belasting betekent voor het Vlaams Fonds.

Ten slotte is er nog een categorie van personen met een handicap die niet zijn aangesloten bij het Vlaams Fonds en die niet onder een van de andere stelsels vielen of vallen, maar bijvoorbeeld wel een verhoogde kinderbijslag of een integratietegemoetkoming krijgen. Ik ken persoonlijk mensen die zichzelf beredderen en dan ook niet bekend zijn bij het Vlaams Fonds. Zij behoren tot de doelgroep, maar stellen geen zorgvraag aan het Vlaams Fonds en vallen daarom uit de boot. Vaak gaat het om mensen die hun weg niet goed kennen in de bestaande voorzieningen en dus sowieso al wat zwakker staan. Er wordt met andere woorden wel een mooi initiatief genomen, maar de informatiedoorstroming laat te wensen over.

Tussen haakjes vermeld ik dat de rolstoelgebruikers die aangesloten zijn bij het Vlaams Fonds, weinig baat hebben bij deze maatregel. Er is immers in heel Vlaanderen maar één bus die uitgerust is voor rolstoelgebruikers.

Op welke manier kan deze discriminatie worden opgeheven ? Hoe zullen de personen die niet in het geautomatiseerde bestand van het Vlaams Fonds zijn opgenomen, worden verwittigd van deze maatregel ? Lang niet alle personen met een handicap krijgen het tijdschrift van het Vlaams Fonds. Personen die niet opgenomen zijn in het bestand van het Vlaams Fonds, maar die uiteindelijk toch op de hoogte geraken van deze maatregel, zouden eigenlijk een zorgvraag moeten richten aan het Vlaams Fonds om in aanmerking te komen voor gratis openbaar vervoer. Op welke manier kan men dat euvel verhelpen ? Dat dient uiteraard te gebeuren op een eenvoudige en duidelijke manier, met zo weinig mogelijk rompslomp voor de mensen zelf en voor de diensten van het Vlaams Fonds.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw Becq heeft gelijk als ze stelt dat het voor de betrokkenen heel moeilijk is om hun recht te effectueren. Iedereen zou inderdaad van dat recht gebruik moeten kunnen maken. Ik vraag me echter af of het wel aangewezen is om hierover een grote informatie-campagne te houden. Is het zinvol om de mensen ertoe aan te zetten hun recht op te eisen als blijkt dat ze daar in de praktijk toch geen gebruik van kunnen maken ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, het project 'Kosteloos Openbaar Vervoer voor Personen met een Handicap', de communicatie daarover en de uitvoering ervan, behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Mobiliteit. Minister Stevaert heeft me enkele maanden geleden aangesproken omdat hij gebruik wilde maken van het adressenbestand van de personen die ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds. Ik heb hem toen gezegd dat gratis vervoer voor gehandicapten niet zo evident is. Het zou veel beter zijn om dat geld te investeren in het verbeteren van de toegankelijkheid van trams en bussen voor personen met een handicap. Ik vreesde ook dat er nogal wat tegenkanten zou komen van personen met een handicap die een gratis kaart krijgen, maar die geen enkele bus kunnen nemen. Minister Stevaert heeft toen verwezen naar de begrotingsbesprekingen. Daar ging het onder meer ook over het gratis vervoer voor gehandicapten. Dat was dus als zodanig impliciet door het parlement goedgekeurd. Hoe dan ook, ik heb minister Stevaert gezegd dat het geen probleem was om het adressenbestand van het Vlaams Fonds te gebruiken.

In het overleg tussen het Vlaams Fonds en De Lijn heeft de vertegenwoordiger van het Vlaams Fonds er terecht op gewezen dat de personen die door het Fonds erkend zijn, die erkenning hebben ontvangen nadat ze zelf een concrete vraag hebben gesteld in het kader van de decretale opdracht van het Fonds. Het kan dan gaan om een vraag om zorg, een vraag om arbeidsbemiddeling of een vraag om individuele materiële bijstand. De groep die wordt erkend door het Vlaams Fonds, omvat dus zeker niet de volledige groep van personen met een handicap.

De personen met een handicap die niet in het bestand van het Vlaams Fonds zijn opgenomen, zullen we zelf niet over dit initiatief informeren. We

beschikken immers niet over de persoonlijke gegevens van die personen. Het komt de minister van Mobiliteit toe om te bepalen voor welke doelgroepen hij specifieke tariefmaatregelen uitwerkt en hoe hij daarover met deze doelgroep communiceert. Personen met een handicap die bijvoorbeeld federaal een integratietegemoetkoming genieten, maar niet bij het Vlaams Fonds bekend zijn, moeten zich dus wenden tot federaal minister Vande Lanotte.

Ik kan uiteraard niet voorkomen dat burgers zorgvragen stellen aan het Fonds. Die vragen worden door het multidisciplinair team geanalyseerd. Dit gebeurt om de persoon correct te informeren en te ondersteunen bij het formuleren van zijn zorgvraag. Ik ga ervan uit dat deze teams de mensen inlichten dat het verkrijgen van 'kosteloos openbaar vervoer' niet als zorgvraag wordt beschouwd. Dit werd immers niet als zodanig bepaald in het decreet betreffende het Vlaams Zorgfonds. Tot nu toe heeft men mij nog niet gerapporteerd dat er een enorm aantal van dergelijke dossiers zouden zijn. Sporadisch gebeurt het wel, maar het is zeker niet zo dat er massaal aanvragen binnenkomen.

Om helemaal zeker te zijn, heb ik aan de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds gevraagd nog eens na te gaan wat het statuut zou kunnen zijn van het gratis openbaar vervoer. In zijn schrijven van 1 februari bevestigt hij dat de regels inzake de inschrijving bij het Vlaams Fonds niet toelaten om dergelijke 'zorgvragen' positief te beantwoorden.

De vertegenwoordiger van het Vlaams Fonds heeft op 1 februari de opdracht gekregen om deze problematiek aan te kaarten in het overleg tussen het Vlaams Fonds en De Lijn. Meer bepaald kan daarbij worden gewezen op de reeds langer bestaande sociale tariefmaatregelen. Bij het toekennen van die tariefmaatregelen houdt De Lijn nu ook al rekening met diverse attesten inzake de handicap, ook als ze door andere instanties dan het Vlaams Fonds zijn uitgeschreven. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door een geneesheer-specialist. In die zin is het misschien mogelijk om het gratis openbaar vervoer uit te breiden. Zoals gezegd, behoort dit echter tot de bevoegdheid van minister Stevaert.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, u geeft het antwoord dat ik gevreesd had. In het eerdere antwoord van minister Stevaert lees ik echter : 'Of iemand in aanmerking komt voor een dergelijk ticket, dat moet de minister doen die bevoegd is voor het gehandicaptenbeleid.'

Becq

U stelt dat de minister die het idee lanceert, het ook maar moet uitvoeren. U zegt ook dat de minister van Mobiliteit enige creativiteit aan de dag moet leggen om ervoor te zorgen dat de groep van personen met een handicap op een zo ruim mogelijke en niet-discriminatoire manier wordt vastgelegd.

Mevrouw de minister, ik wil vragen dat ook u daarop aandringt. Er zijn contacten tussen het Vlaams Fonds en De Lijn. Ik hoop dat men het juiste spoor zal vinden om elke vorm van discriminatie zo veel mogelijk te vermijden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de zorgverzekering

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de zorgverzekering.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de uitvoering van de zorgverzekering is gepland voor 1 juli van dit jaar. Het minidecreet was al bij de begrotingsbesprekingen aangekondigd. In de loop van januari heb ik wel in de Stukken gelezen dat er een voorstel van decreet zou komen. Op die manier kon worden vermeden dat dit via de Raad van State diende te gaan.

Voor het reces had ik echter nog niets gezien van dat voorstel van decreet. De uitvoering is gepland voor 1 juli. De tijd dringt dus echt wel. Zelfs op het moment dat er uitvoeringsbesluiten zijn, betekent dit nog niet dat er tegelijk ook zorgkassen of formulieren zijn. Ik vraag me dus af op welke manier de uitvoering wordt voorbereid. Worden alle uitvoerders – de indicatiestellers, de zorgkassen en de erkenners van de mantelzorgers – wel degelijk bij de zaken betrokken? Het is immers belangrijk dat men op de avond van 30 juni met alles klaar is.

Mevrouw de minister, ik heb de volgende specifieke vragen. Op welke manier wordt de uitvoering van de zorgverzekering concreet voorbereid? Wie zijn de verschillende partners die voor de uitvoering zullen instaan? Op welke wijze worden ze nu al betrokken bij de uitvoeringsbesluiten en bij de concrete verdere uitvoering? Welke rechtspersonen hebben zich reeds aangediend als zorgkas? Het gaat dan zowel om de ziekenfondsen als om de privé-verzekeringsmaatschappijen. Wat is de rol van de zorgkas van het Zorgfonds? Hoe zal die verder worden ontwikkeld?

Welk bedrag wordt geraamd voor de opstartkosten van de zorgverzekering en volgens welke criteria worden die middelen toegekend? Wordt hiervoor een beroep gedaan op de middelen van het Zorgfonds? Dat is belangrijk, want momenteel wordt zelfs het idee geopperd om een deel of het geheel van die middelen aan een zeer hoog tarief uit te lenen aan de NMBS. Gebeurt de financiering eventueel met algemene middelen uit de gewone begroting? Op welke wijze zal het parlement concreet betrokken worden bij de uitvoering? Als de bespreking van de zorgverzekering er komt, zal er dan ook gesproken kunnen worden over de uitvoeringsbesluiten?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, de implementatie van de zorgverzekering wordt opgevolgd door een stuurgroep die door mezelf wordt voorgezeten. Die stuurgroep bestaat uit kabinetsmedewerkers van verschillende kabinetten en uit ambtenaren van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Binnen de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn is bovendien een projectteam van vier personen permanent belast met de concrete voorbereiding. De uitvoering van de zorgverzekering zelf zal worden toevertrouwd aan de zorgkassen, waarvan de opdracht wordt bepaald in artikel 16 van het decreet van 30 maart 1999.

De ontwerpen van uitvoeringsbesluiten worden voorgelegd aan de adviesraad. Overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 2000, is die adviesraad samengesteld uit vertegenwoordigers van ziekenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, verenigingen van gebruikers en mantelzorgers, gebruikersorganisaties, ouderenvoorzieningen, thuiszorgvoorzieningen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De stuurgroep is al verschillende keren samengekomen. De sfeer is constructief. De ontwerpen van uitvoeringsbesluiten worden besproken en zo nodig aangepast.

Vogels

Tot op heden zijn er bij het Vlaams Zorgfonds vier aanvragen binnengekomen van zorgkassen die zijn opgericht door ziekenfondsen en twee aanvragen van zorgkassen die zijn opgericht door verzekeringsmaatschappijen. Daarnaast hebben nog twee verzekeringsmaatschappijen schriftelijk bevestigd elk een zorgkas te willen oprichten. De zes aanvragen werden ontvankelijk verklaard, maar zijn nog in behandeling.

De Vlaamse Zorgkas VZW die zal worden opgericht door het Vlaams Zorgfonds, heeft als bijzondere opdracht de personen die in het Nederlandse taalgebied wonen en niet vrijwillig bij een zorgkas aansluiten, ambtshalve aan te sluiten. Hiervoor werken we zeer nauw samen met de VVSG, meer bepaald met de afdeling Maatschappelijk Welzijn, die de OCMW's vertegenwoordigt.

De opstartkosten van de zorgverzekering worden begroot. De hoogte ervan staat op dit moment nog niet vast. Naar aanleiding van de budgetcontrole zal een aangepaste begroting van het Zorgfonds worden neergelegd. Men zal daarbij rekening houden met de opstartkosten. Ik kan u verzekeren dat er nog geen beleggingen in de NMBS staan ingeschreven.

De uitvoering van het decreet is een opdracht van de regering die in deze op ieder ogenblik aangesproken kan worden door het parlement via vragen of interpellaties. Ik ben evenwel bereid om naar aanleiding van de bespreking van het toekomstig decreet de inhoud van de uitvoeringsbesluiten op te nemen. Het is wel nog te vroeg om in de commissie de inhoud van de besluiten zelf te bespreken. Naargelang de commissie het voorstel uitwerkt, zullen de besluiten moeten worden verfijnd. Er wordt vlijtig doorgewerkt om op 30 juni 2001 klaar te zijn en met de uitvoering te starten.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, inzake de uitvoering hebt u gezegd dat er verscheidene aanvragen zijn. Zijn al degenen die de indicatiestelling uitvoeren ook betrokken bij de voorbereiding ? Als iemand zegt dat hij tijdens de eerste weken van de uitvoering in aanmerking

komt voor de zorgverzekering, is de indicatiesteller dan klaar ? U hebt ze niet apart vermeld. Hetzelfde geldt voor de mantelzorgers.

U zegt ook dat u de opstartkosten niet kent. Dat houdt in dat de uitvoerders niet weten hoe men de vergoeding hieraan zal koppelen. Daar moet men toch op een of andere manier in voorzien.

U hebt het over een herschikking van het Zorgfonds maar niet over een bijkomende betoelaging. Blijkbaar worden alle kosten in het Zorgfonds mee opgenomen. Men raakt dan aan de reserves voor de komende jaren.

In het verleden hebben we een aantal besprekingen gehad over de uitvoeringsbesluiten. Het zou gek zijn eerst het voorstel te bespreken en een maand later al te vragen naar de uitvoeringsbesluiten. Het is dan ook belangrijk dat u toelegt om de inhoud te geven van een aantal bepalingen.

Minister Mieke Vogels : Wat de werkingskosten van de zorgkassen betreft, zit men niet te wachten tot men die kent. Men discussieert over het bedrag dat nodig is. Men zit echter nog niet in de eindfase. Naarmate de kosten verhogen, zijn er minder middelen beschikbaar voor de kapitalisatie. Het is onze bekommernis dat de administratiekosten minimaal blijven. Degenen die de zorgkassen moeten opstarten willen die tijdens de onderhandelingen dikwijls maximaliseren.

We voeren nauwe onderhandelingen met de betrokkenen. Eerstdaags wordt de knoop doorgehakt.

Mevrouw Sonja Becq : Ik zie de opstartkosten niet alleen als de kosten van de zorgkassen. Er zijn nog andere uitgaven die te maken hebben met de ontwikkeling van de screening, enzovoort. We gaan er allemaal van uit dat men met een minimale kostprijs een maximaal rendement nastreeft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.12 uur.*
